

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Hankintaohje

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä

Hallitus x.x.2021 § xx

Voimaantulo 1.1.2022

Sisällysluettelo

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hankintaohje	3
1. Hankintaohjeen lähtökohdat	3
2. Hankintavaltuudet.....	4
3. Hankintaorganisaatio.....	4
4. Kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat.....	5
5. Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat.....	6
6. EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat.....	7
7. Hankinta prosessina.....	7
8. Tarjouspyynnöt.....	9
9. Hankintapäätös ja sen täytäntöönpano.....	10
10. Muutoksenhaku	10
11. Asiakirjojen julkisuus ja nähtävänä pitäminen.....	11
12. Hankintasopimus.....	12

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hankintaohje

1. Hankintaohjeen lähtökohdat

Kuntayhtymän hankintatoiminnassa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016 jäljempänä hankintalaki), Suomen kuntaliiton antamia kuntien yleisiä hankintaohjeita sekä tätä kuntayhtymän hallituksen hyväksymää hankintaohjetta. Hankintatoiminnassa huomioidaan myös valtiovarainministeriön laatima kansallinen julkisten hankintojen strategia, joka lanseerattiin 2020 (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162420/Nationell%20strategi%20f%c3%b6r%20offentlig%20upphandling%202020.pdf?sequence=3&isAllowed=y>).

Julkisten hankintojen tavoitteena on taata, että hankinta tehdään kokonaistaloudellisesti edullisimpaan hintaan ja että kaikille oletetuille toimittajille annetaan mahdollisuus kilpailla tasavertaisin perustein.

Käytännön hankintatoiminnassa noudatetaan ja painotetaan julkisen sektorin hyvän hankintatavan ja hyvän hallinnon periaatteita. Hankinnan lähtökohtina ovat kustannustietous ja toiminnallisuuden tavoittelu. Hankintoja tehtäessä hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Lisäksi päätöksenteon on oltava riittävän läpinäkyvää.

Julkishallinnossa päätöksentekoa edeltää valmistelu. Hankinnan valmistelu koostuu seuraavista vaiheista:

- tarpeen määrittely eli mitä hankitaan;
- tarjouspyynnön ja valintakriteerien laatiminen;
- tarjosten avaaminen ja koostaminen;
- käyttäjien lausunnot ja päätösehdotuksen laatiminen;
- päätös, joka perustellaan valintakriteereillä;
- päätöksen ilmoittaminen kaikille osapuolille; sekä
- tilaus tai sopimus.

2. Hankintavaltuudet

Kuntayhtymässä hankintavaltuudet määräytyvät hankintojen arvonlisäverottoman arvon mukaan.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa kuntayhtymälle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntayhtymäkonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Valtuusto hyväksyy myös 50.000 euroa ylittävät investointibudjetin kiinteistöinvestoinnit projektitasolla, kun taas hallitus hyväksyy 15.000 euroa ylittävät yksittäiset laite- ja kalustoinvestoinnit.

Kuntayhtymän hallitus vahvistaa tulosyksiköiden ne vastuhenkilöt, joilla on hankintavaltuuksia käyttötalousarvioon sisältyvistä yksittäisistä hankinnoista vuosittaisten määrärahojen puitteissa. Valtuudet ovat sidoksissa viranhaltijan talousarviovastuuseen.

Käyttötalousarvioon sisältyvistä yksittäisistä hankinnoista päättää kukin vastuhenkilö vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

Yhteisistä vuositarjouksista päättää hankintajohtaja. Investointibudjettiin sisältyvistä hankinnoista päättää hallintojohtaja 50.000 euroon saakka ja kuntayhtymän johtaja 50.000 eurosta ylöspäin.

Yksityiskohtaisempi kuvaus päätösvallasta on tämän ohjeen liitteenä.

Jos hallituksen vuosittain vahvistamista hankintavaltuuksissa ei ole erikseen määritetty hankinnan hyväksyjää, on hankintavaltuudet kuntayhtymän johtajalla ja/tai hallintojohtajalla.

3. Hankintaorganisaatio

Hankkiva yksikkö on se yksikkö, johon tavara tai palvelu hankitaan.

Kuntayhtymän oma hankintatoiminta on keskitetty hankinta- ja logistiikkayksikköön, jota johtaa hankintajohtaja. Hankinta- ja logistiikkayksikkö kilpailuttaa hankintoja kuntayhtymän muiden tulosyksiköiden toimeksiantojen perusteella tai siirtää kilpailutustehtävän TeeSe Botnian tehtäväksi. Ilman toimeksiantoa hankintayksikkö ei ole mukana kilpailutuksessa.

Erva-yhteistyössä, TeeSe Botnian yhteishankinnoissa sekä Hanselin yhteishankinnoissa noudatetaan yhteishankintoja koskevia yhteisiä sääntöjä. Kuntayhtymä on hyväksynyt sopimuksen, joka velvoittaa noudattamaan solmittuja sopimuksia ja tehtyjä tuotevalintoja.

Hankintoihin ja hankintaprosesseihin liittyviä tulkintaohjeita antaa tarvittaessa hankintajohtaja. Kuntayhtymän hankintalinjauksiin liittyviä tulkintaohjeita puolestaan antavat kuntayhtymän johtaja ja hallintojohtaja.

4. Kansallisen kynnyksiarvon alittavat hankinnat

Kynnyksiarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan kuntayhtymän omaa hankintaohjetta alla olevan ryhmittelyn mukaisesti. Hankinnoissa noudatetaan aina hyvää hankintatapaa tavoitteena kokonaistaloudellisesti edullinen hankinta.

Hankintalain 25 §:n mukaiset kansalliset kynnyksiarvot ovat seuraavat:

Hankintalaji	Kynnyksiarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinta	60.000
Käyttöoikeussopimukset / palvelut	500.000
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut (Hankintalaki, liite E, kohdat 1-4)	400.000
Muut erityiset palvelut (Hankintalaki, liite E, kohdat 5-15)	300.000
Rakennusurakat	150.000
Suunnittelukilpailut	60.000

Hankinnat alle 10.000 euroa

Ei käytetä ilmoitusmenettelyä (HILMA), vaan toimitaan talousarvion puitteissa käyttäen omaa hankintavaltaa ja noudattaen hyvää hankintatapaa. Hintatiedustelu tehdään puhelimitse tai sähköpostitse ja tarjouksia voi antaa sähköpostitse. Yksikön vastuuhenkilö tekee kirjallisen päätöksen yli 2.000 euroa maksavista yksittäisistä tavara- tai palveluhankinnoista, päätös annetaan tiedoksi sähköpostitse ja tilaus tehdään heti päätöksenteon jälkeen. Alle 2.000 euron hankinnasta ei ole muutoksenhakumahdollisuutta. Yli 2.000 euron hankintapäätöksestä voi tehdä hankinta-oikaisun.

Hankinnat 10.000–19.999 euroa

Ei käytetä ilmoitusmenettelyä (HILMA), vaan tehdään kirjallinen (sähköposti tms.) hintatiedustelu (tarjouspyyntö) vähintään kolmelle (3) mahdolliselle tarjoajalle. Mikäli hankittavan tavaran/palvelun tarjoajia ei löydy kolmea tai jostain muusta perustellusta syystä hankinta tehdään suora hankintana, se on perusteltava hankintapäätöksessä. Perusteltu syy

voi olla esim. erikoistuote/-palvelu. Syy on aina todettava viranhaltijapäätöksessä. Tarjouksen antamiseen varataan kohtuullinen aika.

Yksikön vastuuhenkilö tekee kirjallisen päätöksen, joka lähetetään tarjouksentekijöille tiedoksi. Hankinnan valintaperuste on aina kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, joka voi perustua 1) edullisimpaan hintaan 2) edullisimpiin kuluihin (elinkaarikulut) tai 3) parhaaseen hinta-laatusuhteeseen. Valintaperuste ilmoitetaan hintatiedustelussa ja päätöksessä. Tilaus tehdään heti päätöksenteon jälkeen.

Hankintapäätökseen kirjataan vähintään hankinnan taustatiedot, pyydetyt ja saadut tarjoukset/tarjoajat, arvonlisäverottomat tarjoushinnat, valittu toimittaja/palvelun tuottaja ja päätöksen perustelut. Hankintapäätöksestä voi tehdä hankintaoikaisun.

Hankinnat yli 20.000 euroa

Voidaan käyttää ilmoitusmenettelyä (HILMA) harkinnan mukaan, mutta se ei ole välttämätön.

Tarjouspyyntö lähetetään vähintään kolmelle (3) mahdolliselle tarjoajalle. Tarjouksen antamiseen varataan kohtuullinen aika, vähintään kaksi viikkoa. Mikäli hankittavan tavaran/palvelun tarjoajia ei löydy kolmea tai jostain muusta perustellusta syystä hankinta tehdään suoraan hankintana, se on perusteltava hankintapäätöksessä. Perusteltu syy voi olla esim. erikoistuote/-palvelu. Syy on aina todettava viranhaltijapäätöksessä.

Yksikön vastuuhenkilö tekee kirjallisen päätöksen, josta ilmoitetaan tarjouksentekijöille sähköisesti. Valintaperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta (hinta + laatu) tai halvinta hintaa. Valintaperuste ilmoitetaan tarjouspyynnössä ja päätöksessä. Tilaus voidaan harkinnan mukaan tehdä ennen muutoksenhakuajan päättymistä.

Hankinnasta tehdään saatujen tarjousten perusteella vertailu ja hankintapäätösesitys. Päätöksestä ilmoitetaan tarjouksentekijöille sähköisesti. Hankintapäätöksestä voi tehdä hankintaoikaisun.

5. Kansallisen kynnyksarvon ylittävät hankinnat

Kansallisen kynnyksarvon ylittävät hankinnat kuuluvat hankintalain soveltamisalaan. Kilpailutus tehdään hankintalain 11 luvun mukaisesti. Kynnyksarvon ylittävistä hankinnoista on julkaistava ilmoitus HILMA-ilmoituskanavalla sekä kuntayhtymän verkkosivuilla.

Valintaperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta. Halvinta hintaa voidaan käyttää valintaperusteena tavarahankinnoissa ilman perusteluja, mutta muissa hankinnoissa halvimman hinnan käyttö tulee perustella hankinta-asiakirjoissa.

Kilpailutusprosessin vaiheet:

- tarjouspyyntö valmistellaan;
- hankintamenettely valitaan (hankintamenettelyn voi valita vapaasti, mutta se on kuvattava hankintailmoituksessa/tarjouspyynnössä);
- tarjouspyyntö julkaistaan HILMA-ilmoituskanavalla;
- tarjousten vastaanotto;
- tarjousten avaaminen määräajan päättymisen jälkeen (avaustilaisuudesta laaditaan avauspöytäkirja);
- tarjoajien soveltuvuuden edellytysten tarkistaminen;
- tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen;
- tarjousten vertailu;
- hankintapäätöksen tekeminen;
- hankintapäätös muutoksenhakuohjeineen annetaan tiedoksi tarjoajille ja muille sitä tarvitseville kirjallisesti.

6. EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat

EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat kuuluvat hankintalain soveltamisalaan. Kilpailutus tehdään hankintalain 5. luvun mukaisesti. EU-kynnysarvot vahvistetaan kahden vuoden välein. Voimassa olevassa hankintalaissa säädetään hankintamenettelyt ja määräajat EU-kynnysarvon ylittävälle hankinnoille.

Hankintailmoitus julkaistaan HILMA-ilmoituskanavalla, josta se välittyy TED-tietokantaan ja sitä kautta EU:n laajuisesti tiedoksi. Tarjoajan soveltuvuuden arvioimiseen on otettu käyttöön pakollinen ESPD- lomake (lomake yhtenäinen EU-alueella).

Sopimus voidaan solmia aikaisintaan 14 päivän kuluttua tiedoksiannosta, sovelletaan ns. odotusaikaa. EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tehdään HILMA-ilmoituskanavalla jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, kenen kanssa sopimus / sopimukset on tehty.

Kilpailutusprosessin kesto voi olla 5–8 kuukautta, johtuen hankintalainsäädännöstä tulevista määräajoista, hankintayksikön valmistelusta ja hallituksen kokousaikatauluista.

7. Hankinta prosessina

Hankinnat on toteuttava taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Hankinnoissa on hyödynnettävä olemassa olevia kilpailutusmahdollisuuksia ja pyrittävä tulokseen, joka on kuntayhtymän kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin.

Hankintoja suunniteltaessa on huomioitava, että EU:n kynnyksarvon ylittävien hankintojen toteuttaminen kestää tavallisesti vähintään 6 kuukautta ja myös kansallisen kynnyksarvon ylittävien hankintojen osalta hankinta on aloitettava viimeistään 3–4 kuukautta ennen kuin sopimuksen on tarkoitus tulla voimaan.

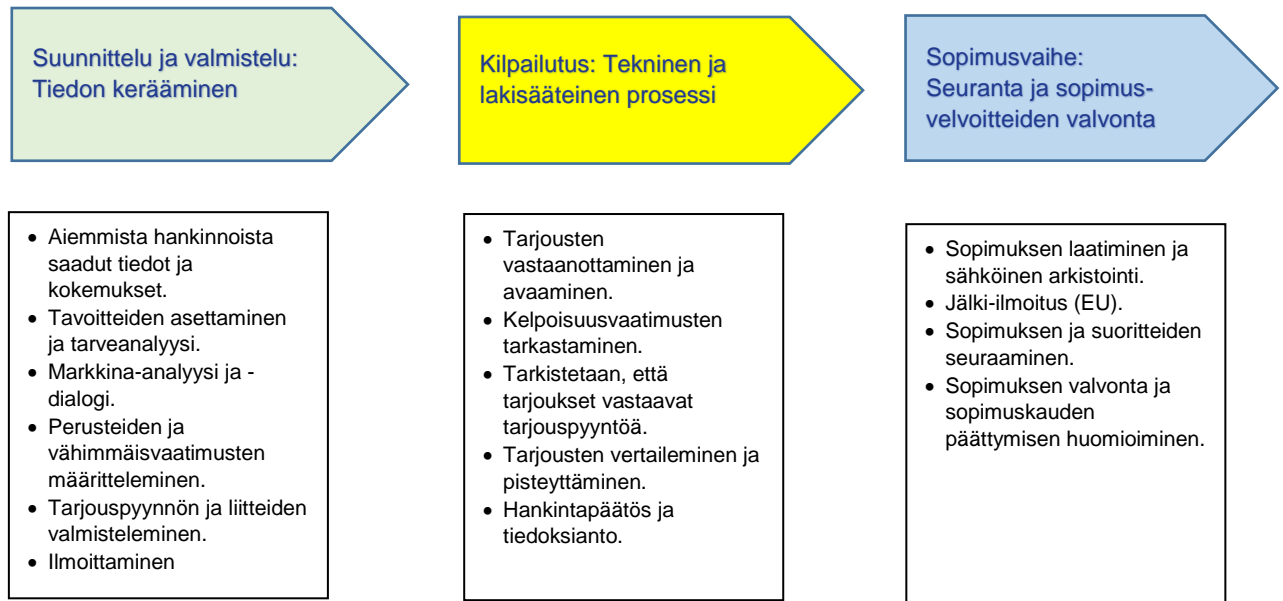
Hankintaa valmistellaan moniammatillisessa yhteistyössä niin, että prosessin eri vaiheissa osallisena on riittävä määrä asiantuntijoita, jotta saadaan tarkoituksenmukainen lopputulos. Hankinta on nähtävä kokonaisuutena, ja kilpailutukseen osallistuvien toimijoiden on ymmärrettävä hankinnan merkitys ja vaikutukset. Kuntayhtymässä ja sen eri yksiköissä tarvittavat samankaltaiset tuotteet ja palvelut on hankittava keskitetysti.

Hankinnan kilpailutuksen onnistumisen perusedellytys on, että hankinnan tekevä yksikkö on selvittänyt, mitä suunniteltu hankinta pitää sisällään ja mitä vaikutuksia sillä on kuntayhtymän toiminnoille. Hankinnan kohde on määriteltävä riittävän tarkasti ja yksiselitteisesti ominaisuuksien ja palvelukuvauksen suhteen. Hankinnan sisällön määrittely on vaativa vaihe prosessissa, mutta näin varmistetaan, että tarjoukset ovat tasavertaisia ja vertailukelpoisia ja että tulos on se, mitä tavoiteltiin.

Ennen hankintaprosessin aloittamista on selvitettävä, onko kuntayhtymällä jo voimassa oleva sopimus. Jos tavara tai palvelu voidaan hankkia sopimustoimittajalta, tilaus tai kauppa on tehtävä sopimustoimittajan kanssa. Suunnitteluvaiheessa selvitetään myös yhteistyömahdollisuudet ja mahdollinen yhteinen kilpailutus.

Jos tarvittava tuote tai palvelu ei kuulu minkään sopimukseen piiriin, hankinta on kilpailutettava tässä ohjeessa olevien periaatteiden ja kynnyksarvojen mukaisesti. Hankinnan toteutumisen edellytyksenä on, että hyväksytyssä talousarviossa on hankintaa varten määräraha, hankinta on pantu täytäntöön ja että tarve on täytäntöönpanon ajankohtaan edelleen ajankohtainen. Päätös sopimusoptioiden käyttöönotosta, hinnanmuutosten hyväksymisestä ja muista hankintaprosessiin kuuluvista relevanteista muutoksista tehdään kokonaisarvioinnin jälkeen asianosaisten toimesta.

Hankintaprosessi voidaan havainnollistaa seuraavalla tavalla:

8. Tarjouspyynnöt

Kansallisen kynnsarvon, sosiaali- ja terveystalouden ja erityisten palveluiden kynnsarvon sekä EU-kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa tarjouspyyntö julkaistaan aina HILMA-ilmoituskanavalla sekä kuntayhtymän verkkosivuilla.

Myös kynnsarvon alittavissa hankinnoissa, jotka ovat arvoltaan yli 10.000 euroa, tehdään tarjouspyyntö. Alle 10.000 euron hankinnoissa tehdään hintatiedustelu, mutta myös tällöin voidaan tehdä tarjouspyyntö).

Tarjouspyynnöt laaditaan sisällöltään selkeiksi. Hankinnan vaatimukset määritellään aina tapauskohtaisesti yhteistyössä hankintayksikön ja hankkivan yksikön kanssa (= yksikkö, jonne tavara/palvelu hankitaan) hankinnan suunnittelun ja valmistelun yhteydessä.

EU-kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa tehdään aina vertailukriteerien määrittäminen ja painottaminen (prosentit/pisteytys). Vertailukriteerit ilmoitetaan tarjouspyynnössä. EU-kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa pitää lisäksi esittää perustelut halvimman hinnan käyttämiselle kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteeksi.

Kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa vertailuperusteiden alakriteerien painoarvoja ei tarvitse yksilöidä, vaan riittää, että vertailuperusteet ilmoitetaan tärkeysjärjestyksessä. Laatu- ja hintakriteerit voidaan sisällyttää myös jo hankinnan pakollisiin vaatimuksiin, eikä silloin tarvita pisteytystä. Kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa hankintayksiköllä ei ole myöskään velvollisuutta esittää perusteluita halvimman hinnan käyttämiselle kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena.

Vertailukriteerien pitää olla kyseiseen hankintaan sopivia ja objektiivisia. Kriteerit eivät saa epäasiallisesti suosia paikallisia tarjoajia tai antaa hankkijalle rajoittamatonta valtaa tarjoajien valintaan. Vertailukriteerit tulee yksilöidä kuitenkin riittävästi, että tarjouksista saadaan yhteismitallisia. Tarjouspyyntö on allekirjoituksen tai lähettämisen jälkeen sitova ja julkinen.

Kynnysarvon ylittävissä hankinnoissakin tarjouspyyntö voidaan lähettää suoraan myös mahdollisille tarjoajille (Hilmassa julkaisun jälkeen).

Saapuneet tarjoukset avataan ja käsitellään hankintayksikössä määräajan jälkeen, ja tarjousten avaustilaisuudesta laaditaan avauspöytäkirja. Myöhästyneet tarjoukset merkitään avauspöytäkirjaan. Mikäli myöhästynyt tarjous tulee avauspöytäkirjanteon jälkeen, laaditaan avauspöytäkirjalle liite, jossa todetaan myöhästynyt tarjous. Myöhästyneet tarjoukset suljetaan pois kilpailusta.

Tarjoajat, jotka eivät täytä kelpoisuusehtoja, suljetaan pois kilpailusta. Tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset hylätään. Hylkäykset ja poissulkemiset kirjataan hankintapäätökseen. Saadut tarjoukset käsitellään tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Tarjousten vertailu suoritetaan tarjouspyynnössä ilmoitettujen kriteerien perusteella.

9. Hankintapäätös ja sen täytäntöönpano

Yli 2.000 euron arvoisista hankinnoista tehdään hankintapäätös viranhaltijapäätöksenä hankintavaltuuksien mukaisesti.

Hankintapäätöksen täytäntöönpano toteutetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Kaikille tarjoajille lähetetään tiedoksi hankintapäätös, vertailutaulukot sekä muutoksenhakuohjeet, myös hylättyjen ja poissuljettujen tarjousten lähettäjille. Tarjouksen hylkäämisestä tai tarjoajan poissulkemisestä on myös mahdollista tehdä välipäätös (neuvottelumenettely).

10. Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjeet on aina annettava samalla, kun hankintapäätös annetaan tiedoksi.

Kynnysarvon alittavat hankinnat

Alle kansallisen kynnysarvon jäävien hankintojen hankintapäätöksistä ei ole valitusoikeutta markkinaoikeuteen, mutta asianosainen voi tehdä niistä hankintaoikaisun.

Hankintapäätöksentekijä voi käyttää hankintaoikaisua myös oma-aloitteisesti korjaamiskeinona, mikäli päätöksenteossa huomataan virhe.

Kynnysarvon alittavissa hankinnoissa ovat hankintaoikaisun ohella käytettävissä kuntalain (410/2015) mukaiset muutoksenhakumahdollisuudet, oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus. Muutoksenhakumenettelyssä voidaan arvioida ainoastaan hankintamenettelyn mahdollista lainvastaisuutta tai menettelyvirhettä (esim. esteellisyys, toimivallan ylitys), mutta siihen ei sovelleta hankintalakia.

Kynnysarvojen ylittävät hankinnat

Hankintaoikaisu

Asianosainen voi tehdä hankintaoikaisun 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut hankintapäätöksen tiedokseen hankintaoikaisuohjeineen. Kuntayhtymä voi käyttää hankintaoikaisua oma-aloitteisesti korjaamiskeinona, mikäli huomaa päätöksenteossa virheen. Korjaaminen on suoritettava 90 päivän kuluessa päätöksenteosta.

Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut hankintapäätöksen tiedoksi valitusosoituksineen. Hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava kuntayhtymälle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Muutoksenhakuohjeissa on ilmoitettava hankintayksikön yhteystiedot.

11. Asiakirjojen julkisuus ja nähtävänä pitäminen

Hankintaa koskevien asiakirjojen laatimisessa on noudatettava yleisten asiakirjojen julkisuudesta annettuja säädöksiä sekä kuntayhtymän tarkennettuja ohjeita asiakirja- ja tietopalvelumaksuista.

Tarjouspyyntö on julkinen, kun se on allekirjoitettu. Tarjoukset ovat julkisia asianosaisille, kun päätöspöytäkirja on tarkastettu ja allekirjoitettu. Hankintaa koskevat tarjousasiakirjat ja käsittelyä varten laaditut selvitykset ovat ns. yleisöjulkisia, kun sopimus on allekirjoitettu. Tarjouksen kokonaishinta (yksikköhinta) on julkinen lautakunnan/hallituksen pöytäkirjan tarkistamisen jälkeen.

Kirjallisena tehdyt hankintapäätökset perusteluineen on pidettävä julkisesti nähtävänä, ja niistä on tiedotettava kuntalain ja hankintalain edellyttämällä tavalla. Hankintapäätökseen kuuluvat valintaperusteet ja vertailupisteitys ovat myös julkisia.

Tarjouksiin liitetyt liike- ja ammattisalaisuudet eivät ole julkisia. Liikesalaisuuksiin kuuluvat hintojen laskennalliset taustatiedot tulee ottaa huomioon vertailua kirjoitettaessa. Paras tapa pyrkiä säilyttämään liikesalaisuudet, on pyytää tarjouspyynnössä yritystä merkitsemään tarjoukseen erikseen ne kohdat, jotka se kokee liikesalaisuuksiksi. Päätöksen julkisuuslain mukaisesta salassapidosta tekee kuitenkin tilaaja.

12. Hankintasopimus

Hankintasopimus voidaan tehdä, kun päätös on lainvoimainen. Sopimukset voi allekirjoittaa vain nimenkirjoitusoikeuden omaava viranhaltija. Hankinta-asiakirjat dokumentoidaan ja säilytetään kuntayhtymä tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti.

Hankintasopimuksen toteutumista tulee seurata ja tarvittaessa reklamoida puutteista kirjallisesti. Reklamaatio lähetetään sopimuskumppanin yhteys henkilölle. Reklamaatioissa tulee noudattaa kuntayhtymän vakiintunutta reklamaatiokäytäntöä, kuntayhtymän reklamaatio-ohjeita sekä reklamaatiota varten tehtyä vakiolomaketta.